

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

Cap. V. Tentationes internæ ex parte imaginationis, & sensualitatis,
cuiusque propensionum: & ratio eas vincendi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

hi sunt, quasi colubæ habentes oculos simplices; & expeditas alas ad fugiendum. Semper resident iuxta fluentia plenissima aquarum crystallinarum, Sacrarum scripturarum, & piorum aliorum librorum; qui rivulorum instar ex eis fluunt. Et continuò sacre lectionis & meditationis exercitio replentur lacte candido, & puro dulcis eius doctrina: qua seipsas lauant, ac purificant ex rebus autem, quas in eis legunt, tanquam ex umbra hostem, eiusq; fraudes agnoscunt: & statim aliis suis eos fugientes, ad tutum suorum matorum locum sese recipiunt. Et eodem modo reliquos monet; & instruunt, quemadmodum Elisaus Propheta indicabat Hebraeis k Syrorum insidias, ne eorum manus inciderent.

k 4. Reg. 6.
9.

CAPVT V.

TENTATIONES INTERNÆ EX PARTE IMAGINATIONIS, & sensualitatis, eiusq; propensionum: & ratio eas vincendi.

VIA non satis est, in genere tantum nosse insidias & tentationes hostis nostri, armaq; ad eas vincendas: operæ pretium erit in particulari nunc agere de grauioribus, magisque vitatis, ac de ratione & vsu armorum contraiillas. Quare præmittendū est duo esse genera tentationum: internarum scilicet, & externarum. Prima cuatur in corde, & in potentijs imaginationis, & appetitus sensitiui. In imaginatione ebullit fœdè imagines, & prauæ cogitationes: in appetitu sensitiuo prauus affectus, quos passionum appellamus, in quibus quatuor sunt precipue, quemadmodum enim corpus habet quatuor humores, ex quorum inordinatione oriuntur morbi, ita (ait Richardus) habet animus quatuor affectuum, scilicet amoris, & odii, gaudij, & tristitiæ, aut desiderij, & timoris: ex quorum inordinatione procedunt morbi spirituales. istos affectus, ait S. Bernardus, esse quasi quatuor rotas currus ipsius cordis; & quasi quatuor effrænes equos: qui nisi ab aliquo frenentur; & sicut oportet, gubernentur, illud præcipitant. Externæ tentationes sunt personæ, aut res aliæ terrena, quæ materia sunt, & esse imaginationum, & passionum: nosq; impellunt, ad optandū quod in illis est inordinatum, aut propter elegantiam, quam præferunt; aut propter bonum, quod nobis adferunt, aut pollicentur, aut propter damnum, quod nobis inferunt, aut minantur. Vtræq; tentationes solent simul nos oppugnare: quemadmodum Apostolus de seipso fatetur: a foris, inquit, pugna, intus timores: & Oseas dixit, loquens de Samaria: fur ingressus est spoliâs, & latrunculus foris: interni scilicet & externi hostes illam spoliarunt: quia passionum, & res, quibus illæ fouentur, cor nostrum, & virtutes: quæ sunt in anima nostra, deprædantur. Et omnes illas adhibet, eisq; virtutis damno, vt crudele bellum nobis inferat. Nã; (vt S. Diodorus perperdit) quando aliquis bellum gerit contra alium, quem capere non potest, accedit tamē quantum

Tentatio duplex.
S. Thom. 1. 2
q. 23. a. 1.
Interna passionum.
De statu hominis interioris. c. 34.
Ser. 35. Paruorum.

Externa obiecta.

a 2. Cor. 7.
b Osea 7.
Lib. de per. s. et. s. 1. 11. al.

licet

licet, & iacit in eum sagittas, vel lapides: vt vulneret & interimat. quod si, aut nō possit, aut non audeat valde propè accedere: omnib. viribus cōtendit, vt vel ex remotiori loco illos proiciat, vt nos deiciat & posternat. Et Dux, qui non potest ipsā ingredi ciuitatē quā oppugnat: conatur tamen suburbia occupare, ex quibus ciuitatis muros quatit, partē aliquam eorum aperiat, per quā ingressus, ciuitatē deprædetur. Hunc in modū dæmon, qui nō potest immediatē pertingere ad nostrū *spiritū*, nec illum pro voto suo capere (sine nostro enim consensu nihil nobis potest nocere) studet, quam proximē possit, & illi permittitur, accedere, & suburbia occupare, *potentias* scilicet, & interiores carnis appetitus, ex quo loco iaculatur sagittas, & horrendos proijcit tentationū lapides, quōd *spiritū* ipsū expugnet. Nā, vt S. Thom. ait, Dæmon, nisi Deus eius potestātē alliget, sufficiens est ad nostrā phantasiā permouendā, & corporis humores ita commouendos: vt ipsi appetitus magno impetu suas proferat passiones. Et has tentationes appellat Dauid; *emissiones per Angelos malos*. quē admodū S. Ioan. ait, quod d. *diabolus misisset in cor, vt traderet Christū Iudas Iscariota*. Sed quoniā non semper ei licet tā propè accedere, conatur vel ex remotiori loco sagittas & lapides suos iacere, *externa* proponēdo; quib. ad inordinatos affectus pro voto suo nos prouocet. Et hoc modo tantū Christū D. N. in deserto tentauit: cuius tentatio vtraique S. Gregor. foris fuit, nō intus. Eodē quoq; modo serpens primos nostros parentes in paradiso est aggressus, ostendens eis *pulchritudinem* fructus, & falsas adferēs rationes, ad eos inducēdos, vt fructū illū gustarent. In illo. n. Innocentiæ statu nō fuissent ortæ interiores tētationes, nisi spiritus externis dedisset locū; & propter libertatē arbitrij contra suum Creatorem rebellasset. At post illud Originis peccatū, aliquando incipit dæmon ab internis, aliquādo ad externis: varijs quidem modis, vt paulatim explicabitur.

§. I. *Præuæ cogitationes.*

FREQUENTISSIMVS tentationum modus incipit ab imaginibus & cogitationibus nostræ Phantasiæ, quam hostis noster dæmon cōmouet, imaginibus per sensuum portas intransibilibus, aut renouata rerum præteritarum memoria, aut figuris intra ipsam manentibus agitatis, ad nouas alias picturas excitandas. His omnibus *sensualitatem* sollicitat, vt praua desideria, & affectus suos proferat: & hæc irritat *voluntatem*, vt sibi annuat: & consentiat, & tunc interior culpa cuditur, & inde mala *verba* & *opera* exteriora prodeunt. Itaque quemadmodum serpens, Eua & Adamus simul conuenerunt ad Originis peccatum consummandum, quod omnibus hominibus est commune. (*Serpens* enim tentauit, *Eua* prouocauit Adamum, & *ille* denique acqueuit: sine cuius consensu non fuisset tale peccatum in mundo) ita, ait S. Augustinus, ad actuale cuiusque peccatum tres

p. q. 111. 3
2. 1. 2. 7
30. 4. 2.

c. Pf. 77. 49.
1. Ioan. 13. 2.

Hom. 36. in
Euā. S. Tho.
1. 1. 9. 4. 2. 1
1. 1. 3. 2. 2.
1. 16. 3. 1.
ad 2.

Scala peccatorum.

Lib. 12. de
Trin. c. 12.
Ser. 35. par
uorum.

a Prou. 1. 19

b Exod. 5. 7.

Ser. 34. par
uorum.

Peccator
vim patitur.

c 2. Reg. 14.

26.

d 2. 18. 9.

Gradus pec
catorum.

I.
Imaginatio.

2.
Seruitus
peccati.

c. Matt. 6. 21

3.
Concupis
centia

fi. Ioan. 2.

19.

4.
10 Vicia.

concurrit *Dæmon*, *Caro*, & *Spiritus*. Et omnes hi tres, ait S. Bernardus ha-
bent cōmune a *marfupium*, ipsum scilicet cor: in quo suum quisq; nummum
deponit. *Dæmō* imaginationem, mouēs, malā suggerit *cogitationem*; *caro* cum
sensualitate prauum ponit *affectum*; *Spiritus* libera sua voluntate præbet cō-
sensum: in quo consistit peccatum interius, quod est radix externorū: omnia
tamen alit, fouetq; cogitatio. Eum in modum quo b *Pharao paleas dabit*
Hebraeis, & *ipsi lutum preparabant*, & *lateres conficiebant*: paleis verò etiam for-
nacem accendebant, in qua lateres coquebantur. ita ait S. Bernardus: *Dæmō*
prospicit imaginationi de vanis & sensualibus cogitationibus, quibus ter-
rena opera cuduntur, & cupiditatis ignis succenditur. & cor instar luti mole,
tandem indurescit instar lateris cocti: & fit malo induratum. Et quemad-
modum *Pharao* cōegit postea *Hebræos*, vt ipsimet discurrentes per totam
terram *Aegypti*, paleas sibi quærerent: ita *Dæmon*, quos iam sibi tanquam
mancia subiectos videt, instigat violenter, vt vagentur per creaturas; &
paleas quærat, quib⁹ imaginationes suas, & inordinatas affectiones foueat.

SE D hoc idem multò adhuc clariùs apparet in illo infelici *Abfalonis* la-
plu, quem scriptura diuina *quinque* his gradibus tanquam proprijs colori-
bus exactè depingit. Primùm enim ipse c *nutriebat capillos suos longos*, &
rufos, & gloriabatur in eis. Deinde permittit *Deus*, vt *caput eius per capil-
los d adhereret quercui*, & *penderet inter cælum & terram*: ita vt non posset sese
expedire. Et eodem tempore accedens *Ioab*, qui erat dux belli, *infixit tres
lanceas in corde eius*, & *cum adhuc palpitaret hærens in quercu*, *cocurrerunt decem
iuuenes armigeri Ioab*, & *percuientes interfecerunt eum*: & *proiecerunt eum in fo-
ueam grandem*, & *comportauerunt super eum aceruū lapidū magnū nimis*. An nō
tota hæc effigies quædam est viua ingentis stragis, quā tentationes efficiūt
in eo, qui seipsum negligit & per quinq; hos gradus miserè corrumpit: nā pri-
mùm, *imaginatio* à *dæmone* instigata cogitationes profert superfluas, otio-
sas, vanas, & sensuales: in quibus valde hæret ac delectatur, ex quibus ta-
men mox *Satanas fures* cōficit, quibus eum ligat, suæq; voluntati mancipatū
tenet: quia miser adhærescit & afficitur perituris terrenis bonis; quibus ita
suspensus hæret, vt de rebus alijs nihil cogitet. Quis dicit, *auarum* non te-
neri suspensum à pecunia quam habet aut quærit; & *ambitosum* à dignitate,
quam ambit; & *inhonestum* ab ea persona, quam deperit; quisque enim *cor
suum habet ubi thesaurum* & affectionem. Et tunc accedit liberè *dæmon*, &
infigit in cor eius tres lanceas, quas S. *Ioannes* appellat *f concupiscentiam
carnis*, *concupiscentiam oculorum*, & *superbiam vitæ*: Et mortali culpa de-
struit gratiam, & charitatem, & virtutum elegantiam. Sed quoniam
adhuc palpitat, & aliquid vitæ superesse videtur: accurrunt quasi ag-
mine facto *decem* armigeri *Sathanæ*, exercitus scilicet reliquorum

oniorum, & passionum, quæ cum tribus prædictis lanceis conueniunt, vt
 infelicem animam occidant omnino, & in varia peccato contra *decem Dei*
præcepta, tanquam in foueam profundam proiciant; destruentes reliquos
 virtutum habitus, qui supererant: vt nullum super sit vitæ iudicium. Satanæ
 enim vox ad reliquos suos adiutores est illa: *g exinanite, exinanite vsque ad*
fundamentum in ea: vt nec lapis maneat super lapidem, etiam ipsa fundamen-
 ta dissoluantur, fides scilicet, & spes, quæ reliquarum sunt fundamen-
 ta. Quid verò hinc sequitur, nisi quoddam misera anima in profundam de-
 sperationis foueam deiciatur: & lapidum cumulus, duritiei scilicet ob-
 stinationis in peccatis, comporetur, vt in eis permaneat æternum. Hi sunt
 gradus, per quos tentationes nos in miseriarum abyssum præcipitant. Cu-
 ius mali remedium est statim in initio resistere, prauarum cogitationum
 furiam præcidendo, priusquam in fines aded miseris perueniant. Non e-
 nim sine causa (vt ait S. Gregorius) dixit DEVS: *h caudam Behemoth duram*
esse, quasi cedrum: Caput eius molle, sicut fœnum; vt significaret tentationem
 initio facile euelli: postea verò difficile superari. Quare plurimum refert,
 caput eius contere, initium scilicet tentationis eius, quando per malam
 cogitationem nos aggreditur; priusquam indurescat, & affectione ac con-
 suetudine praua profundius radiceretur, ideoque Dauid statim atque audi-
 uit tentantium insolentiam ac dicentium: *exinanite vsque ad fundamentum*
in ea, respondit ipse: *beatu qui tenebit & allidet paruulos tuos ad petram*, quasi
 dixerit: ille se ab infernalibus hisce furijs expediet, qui earum tentationes
 in ipso initio reputerit, cum sunt paruulæ: allidendo illas ad petram viuam,
 qui est Christus: ita vt nec vestigium illarum super sit. Noli esse *Absalon*,
 qui rufos suos capillos, sicut mulier aliqua nutriebat; nec toto anno illos
 condebat: sed statim atque vanæ, & effœminatæ cogitationes occurrunt, il-
 las absconde; nec admittas, nisi viro dignas. Recordare etiam: *Nazareos*, et-
 si *komni tempore separationis sue & voti, nouacula non transiret per caput eorum*,
 vt capillos raderent: *cum tamen dies complebantur, eos rasisse ante ostium foederis*:
 & *capillos ponit in ignem Sanctuarii*, idque, vt S. Gregorius aduertit,
 ad significandum: etiam feruentes nutrire interdum vanas & superbas co-
 gitationes: ideoque opus esse, vt certis temporibus rasuram instituunt gene-
 ralem nouacula perfectæ mortificationis: & postquam raserint, ne faciant
 quod *Ab salô*, qui suos capillos seruabat, & in eis sese iactabat, magnique fa-
 ciebat: nunquam enim amplius debet quis gloriari de inanibus suis, & sub-
 tilibus ratiocinationibus (id enim esset nouarum tentationum occasio sed
 illas planè consumere, & sanctuarij igne, diuino scilicet amore, combure-
 re, cuius cogitationes & affectus ita eos, qui ex proprio amore otiebantur
 consumunt, vt eant planè in obliuionem.

g Ps. 136. 7.

Desperatio.

S. Greg. 1. 32

Mor. 6. 16.

h Job. 40. 12

Tentationis
initio occur-
rendum.

i Ps. 136. 9.

k Nm. 6. 18.

Vana cogi-
tationes
mortifican-
de.

§. II. Sensualis appetitus passiones.

Sape à carne
tentamur.
1. p. 114. a.
3. & 1. 2. q.
80. a. 4.

a Iac. 1. 14.

Li. 1. off. c. 4.
Damon ob
servat op-
portunitate

Ser. 5. in qu.
b Gen. 3. 15.

c Gen. 49. 17

Damon per
corpus ten-
tat spiritum.

Spiritus per
Christum
vincit.

MAGIS adhuc sollicitos reddere nos debet tentatio, cum ad sensualitatem pervenit, qua passionum suarum motus iam profert: eò quòd maiores vires recipiat: ac proinde periculum sit multò maius.

PRO cuius rei explicatione supponendum est, cum S. Thoma, non esse existimandum primum pravarum cogitationum & affectionum excitatorem semper esse *damonem*; sed læpè nostram ipsam *carnem* male propensam, & corruptam ex seipsa eas producere: etiam si *damon* nullus esset, à quo induceretur, quomobrem S. Iacobus Apostolus dixit: *unumquemque tentari à sua concupiscentia abstractum & illectum: & concupiscentiam, cum conceperit, parere peccatum.* Noster tamen infensissimus adversarius non sinit sibi elabi occasionem: nam (vt S. Ambrosius ait) tunc nobis maxime insidiatur, cum similes inordinatas passiones advertit in nobis quasi bullire. applicat enim statim escam, laqueosque disponit, quibus capiamur. Si nos videat commoveri, aculeos suos infigit: suggerens nobis modos sumendæ vindictæ; quibus illaqueemur, & eius desiderio submergamur. Eodem spectat quod S. Bernardus dicit: serpentem mille artes habere, quibus aperit suos astus, b *insidiando calcaneo nostro*; affectus observando, quibus in nostro progressu movemur: & ibi mordet nos, & suum infundit venenum. Cui optimè competit quod Iacob Patriarcha de filio suo Dan prædixit, dicens: *fiat c Dan coluber in via, Cerastes in semita, mordens vngula equi, vt cadat ascensor eius retrò.* Quis hic est equus, nisi corpus nostrum: cuius ascensor, & qui illum equitat, est spiritus noster, qui dirigit illud per viam mandatorum DEI, & per semitam consiliorum eius? at *damon* tanquam coluber abscondit se in hac via, & tanquam Cerastes occultat se in hac semita: insidiatur enim gressibus, per eam ambulantis: repente verò mordet vngulas equi, apprehendendo ipsas *carnis propensiones*, & affectus, vt spiritum dei jciat. Nam quemadmodum equus à serpente in vngula ictus, tam diu saliens tumultuatur, vt ascensorem, nisi equitandi sit valdè peritus à se diiciat: ita caro à *damone* instigata, ita commovetur, adeoque effrenatè insurgit, vt raptè etiam interdum miserum spiritum, eum trahens ad consentiendum peccato: nisi is dexter valdè sit, artisque huius peritus: vt illi sciat resistere, & eius audaciam reprimere. Sed quoniam hanc dexteritatem spiritus non ex proprijs viribus habet, sed ex DEI virtute: adiecit idem Iacob: *salutare tuum expectabo Domine.* quasi diceret; vt me ab his serpentis insidijs & moribus defendam, fiduciam meam posui, non in brachio & industria mea, sed in *Salvatore*, quem Deus mihi missurus est, vnigenito scilicet eius Filio: cuius virtute victoriam me consecuturum spero,

SED ex parte nostra oportet nos cum omni celeritate has inordinatas affectiones reprimere, & mortificare, antequam hosti sint prædæ: iuxta illud Sapiētis: *d post concupiscentias tuas nō eas. Et a voluntate tua auertere. Si præstes animam tuam concupiscentias eius faciet in gaudium inimicis tuis*: quia facient ex eis *e funes*, quibus te tanquam Sampsonem ligent, *eruantq; tibi oculos*, ac faciant *molare* tanquam bestiam: & illudent tibi, eò quòd tuis culpis arma illis dederis, quibus te præcipitent. Sed æquum est tamen, vt illos tu potiùs irridesas. & quando serpens incipit *calcaneo tuo* insidiari, vt mordeat: conuertate contra illum, *caputque eius* contere, resistens, vt dictum est, eius tentationi, cum primùm incipit apparere.

PRÆTEREA quemadmodum coluber & Cerastes non possunt apprehendere ungulas equi *celerrimè* currentis, & vix terram pedibus contingentis; sed quando *paulatim* se mouet, pedemque in terra diutiùs figit: ita dæmon non facillè inuenit occasionem tentandi *feruentem* aliquem, magna festinatione per diuina omnia mandata *currentem*: nec partem aliquam in eo deprehendit, qua possit illum detinere, cum ipse nulla rerum terrenarum affectione teneatur: quia obiter tantum aliquid ex illis accipit, quòd sit vitæ ducendæ necessarium. *Tepidum* autem & passiones suas sequentè, facillimè serpens mordet, ac lædit: quia affectus sui pedem in rebus terrenis figit: & sapè non animaduertit periculum, donec damnum experiat: & eueniat illi, quod est scriptum in Iob: *immisit in rete pedes suos, & in maculis eius ambulat: abscondita est in terra pedica eius, & decipula illius super semitam*. quemadmodum enim *pisces*, ignari, quid faciant, ingrediuntur rete; & *aves* incidunt in laqueum; & *mures* in decipulam: ita *homines* intrant, & incidunt in tentationem, non attendentes, quid faciant, donec se captos videant. Sed in hoc ipso deprehenditur tentatoris *sagacitas*, & astutia: nam quemadmodum in retibus, laqueis, hamis, & mucipulis tales ponuntur *ceca*, quæ sint propensionis capiendorum apta: vt gustu irritato, in illas irruant: ita ait S. Gregorius constituit dæmon suas tentationes: ponens nobis ante oculos *escam rerum externarum*, ad quas videt nos propendere; & quarum conspectu irritatur & accenditur ignis mali desiderij quod vt expleamus, irruimus in ipsum laqueum. Considerat, inquit, S. Ephrem, aduersarius noster vitium, ad quod quisque propendet: & iucunda cuique iniecit vincula, vt in ijs libenter conualescat, & ita in ipsius maneat obsequio: bene prouidens, quòd, si iniucundis nos vellet vinculis alligare, citius ea abrumperemus, & reciperemus libertatem. Et quemadmodum belli dux, cum ciuitatem obsidet, diligenter obseruat debilitatem murorum partem, quam deiciat; vt ciuitatem ingrediatur: ita dæmon, ait Cassianus, cum animæ nostræ ciuitatem obsidet, diligenter obser-

uat

1.

Principis
obsta.
d Eccl. 18. 30
e Iud. 16.
13. 21.

2.

Feruens elu-
dit tenta-
torem.

Tepidus in-
uoluitur.
Iob. 18. 9.

Dæmon ob-
icium gra-
tum propo-
nit.

Ex S. Greg.
4. Mor. c. 17.
Lib. 14. Mo.
c. 17.

Ser. de lin-
gua morbo
& alijs vi-
tiji.

Coll. 24. c. 17

Demon
considerat
infirmiora
terra.

Ex uno ab-
surdo se-
quuntur
plura.

gNu. 24. 14.

Et c. 25. 2.

Et c. 31. 16.

3.

Apoc. 2. 14.

Vitium po-
tentius ex-
pugnandum
Supra: Et
Coll. 5. § 14

hi. Reg. 17.

40. 49.

4.

Colla. 5. c. 11

i Iud. 1. 24.

Ne spernas
medica.

Serm. 11.

uat partem eius debiliorem (vt si concupiscibilis inclinēt ad voluptates, aut irascibilis ad ultiones & ibi sua tormenta collocat, vt globos iaciat tentationum. Et sapē, si vel in vnum, quo delectatur, vitium deiciat; deicit etiam in alia magis horrenda: quæ ipsi alias non placebant, nisi tantopere primum placuisset. Hoc modo sciens: Israelitas ad sensuales voluptates propendere, suggessit Regi Balac per impium Prophetam Balaam, vt elegantes tæminas ad eorum tentoria mitteret, quæ illos ad fornicationem inuitarent, & pretium peterent, vt earum g Deos adorarent, & comederent de cibis idolis sacrificatis: quod re ipsa obtinuerunt. Contra hanc Satanæ astutiam præmunire te oportet sententia illa Saluatoris: estote prudentes sicut serpentes; vt ex hostis astutia discas, quam tu prudentiam habere debeas ad illum vincendum. Que in eo consistit, vt prauas tuas propensiones benè & exactè notas habeas, maiusque studium adhibeas, vt ab eo malo te custodias, ad quod te magis propensum intelligis: ipsamque propensionem, quæ in anima tua magis prædominatur, maiori feruore contineas, atque coerceras. Et quemadmodum infirmi, si membrum aliquod valdè debilitatum habeant, illi remedia & antidota applicant: eod quodd illud præ alijs patiatur, maiusq; damnū sentit ex quocunq; caloris aut frigoris excessu: ita, ait Cassian⁹, meritedebent, qui animo infirmantur, efficaciora & frequentiora adhibere remedia ei passioni, & inordinatæ affectioni, à quibus magis debilitatur, & maiori exponitur periculo æternæ vitæ amissionis. Ad eius itaq; curationem dirigenda sunt ieiunia, vigilia, meditationes, orationes & conscientia examina. Nam licet hostis sit sicut Gigas ille h Goliath, quinque his lapidibus poterit proferri: quo prostrato, qui nobis alias est infensissimus, reliqui minores aufugient.

DENIQUE nullam passionem aut inordinatum affectum etiam minimum oportet negligere: nam vel talis, vt idem Cassianus ait, sufficet, vt te aduersario tuo tradat, indicando illi portam, qua pateat illi aditus ad ciuitatem animæ tuæ deprædandam. Solus i vnus homo qui egressus est de ciuitate Betel, ostendit hostibus introitum ciuitatis, quam obsidebant & illi ingressi percusserunt urbem in ore gladii. Et quamuis anima tua sit sicut Betel, quod significat domum Dei: si non tibi attendas, & passionem aliquam foras abire patiaris, quæ ad res huius mundi afficiatur: per eandem patebit hostibus aditus, ad eam deprædandam, & omnes eius habitatores, scilicet virtutes in ore gladij percutiendas. Et quemadmodum ait S. Doroteus, parum iuuat aquilam, caput & alas habere liberas, si venator vel ex vno ungue captam eam teneat: hoc enim sufficit, vt & plumas euellat, & caput ipsum amputet: ita etiam, quamuis vir sis valdè spiritualis, & contemplationi deditus: si dæmon vel ex vna inordinata affectione te captum teneat, periculum tibi imminet pereundi: ea enim passione disponet tibi mille laqueos, quibus te

non

non solum *alis* orationis & contemplationis priuet: sed etiam spoliatur *vita* gratiæ. Nec debes talem passionem parui facere, eò quòd sit de re parua: no- uerit enim dæmon citissimè eam mutare in aliam multò maiorem. Si *crinis* in aquam proiectus paulatim conuertitur in *serpentem*: quid mirum, si ali- qua *cogitatio* superflua, vel minima ad rem aliquam *affectio* per astutiam in- fermalis serpentis conuertatur in colubrum *peccati*. Et cum dicat Sapiens k *quasi a facie colubri fuge peccata*: fuge quoque ipsum *semen*, ex quo ille genera- tur, *paruas* etiam passiones mortificando, quæ sunt principia magnæ ruinæ. Attende, dæmonem, vt S. Hieronymus ait, appellari *Myrmicoleon*, qui initio ingreditur tanquam *formica*, & rodit grana virtutum. sed cum videt oppor- tunitatem tanquam ferus *Leo* ipsas animas deuorat. Si igitur experiri nolis eius feritatem, cum agit *Leonem*: prohibe parua eius furta, & rosiones, cum agit *formicam*.

§. III. Horrende imaginationes.

ALio stratagemate vitur aduersarius ad nos vexandos, à præceden- tenon nihil diuerso: non per voluptates & delicias, sed per cruciatus & inquietudinem cordis. Nam, commouens humores, & internas imagines excitans, efficit sæpè imaginationes terribiles, figuras horrendas, profun- das melancholias, iras furiosas, detestandas cogitationes infidelitatis, despe- rationis, blasphemiar, odijque in DEVM, & sanctos eius: Aliquando quidè verbis interioribus molestissimis, ad quæ audienda nos cogit: imò & ipsam linguam inuitis nobis ad similia proferenda mouet: Aliquando figuris tri- stissimis, & scdissimis impellendo nos, vt eas aspiciamus, variasq; corporis partes commouendo ex horrore eorum, quæ in spiritu geruntur. Quod. n. fecit cum S. Antonio, & magnis alijs Sanctis, induens figuras ferarum, & mō- strorum, quibus horrendis spectaculis *oculos* intuentium affligebat, & trem- endis vocibus *aures* vexabat, & *corpora* ipsa grauibus vulneribus lædebat: hoc ipsum facit nunc sine his figuris cum multis: non dico peccatoribus, sed viris valdè probis, & iustis: qui similia patiuntur inuiti, & superiori spi- ritus parte strenuè resistentes. Cuius sufficiens signum est, *pæna* qua afficiū- tur cum talia sentiunt; & *studium*, quod in eijs reiiciendis ponunt; & *cla- mores*, quibus diuinæ gratiæ feruorem ardentè petunt: quæ tamen illis continuè adest, etiam ipsis non aduertentibus. Nam vt Christus D. N. dixit S. Catharinæ Senensi, cum similia pateretur: quoniam ego tecum eram, li- cēt in corde latens, hærentationes eò non pertingebant, nec te vincebant: sic enim impleo, quod per os Dauidis dixi: *a cum ipso sum in tribulatione; li- berabo eum, & glorificabo eum*: commutans planctum eius in gaudium, & tur-

Ex scin sil- la na- glecta orit in incendium.

k Eccl. 2. 2.

In id Job 4. 11. Tigris pe- rige.

Dæmonis violentæ tentationes.

S. Antonius.

S. Cathari- na Sen.

1. p. Vita i- p. 116 c. 11.

a Ps. 90. 15.

b *Isa.* 30. 15.*Hostem con-*
temne.

Deo suppli.

c *Iob.* 1. 17.d *Phil.* 4. 7.e *1. 93. 19.*

Humor me-

lancholicus

purzandus.

1. *Reg.* 16.

3.

Tristitia no-

cet homini,

placet da-

moni.

g *Pro.* 7. 22h 2. *Co.* 7. 10i *Psa.* 50. 14.

Lacrimini

in Domino.

Kr. *Esd.* 8. 201. *Isa.* 1. 2

ationem in pacem magnam & latitiam. Toto autem tempore pugna b in
 silentio, ut ait *Isaias*, & *in spe erit fortitudo tua*. nulla colloquia cum hoste mis-
 ceas, nec ad turpia ipsius verba respoideas, aut ipsa proferentem cures.
 Qui, utpote superbus, valde fert agere se contemni, & nihili fieri, quæ ipse
 fingit ad terrendum. Præstat itaque conuertere tuum sermonem ad
 DEVM D. N. humiliter & amanter auxilium petendo, animoque resi-
 gnato offerendo te ad cruciatum illum ferendum quamdiu Deo ipsi pla-
 cebit: persuadendo tibi, non esse *infernum* damnatorum, sed iustorum
Purgatorium, ad te expiandum à præteritis culpis, & à futuris præseruan-
 dū. Quod si hanc confidentiā nō amiseris: cū te *consumptum* putaueris, ut
 dicitur in libro *Iob*, *orieris ut Lucifer*, cælesti scilicet nouo lumine renoua-
 tus & gaudio Spiritus S. d. pax illa fruens, que exuperat omnem sensum: nam e
 secundum multitudinem dolorum in corde afflicti, consolationes DEI laificāt ani-
 mam eius. Vltimū est aduertendum: huiusmodi tentationes solere aliquan-
 do fundari in abundantia humoris alicuius melancholici: quare expedit
 spiritualem medicum cum corporali conuenire, ut applicentur remedia,
 quæ humores euacuent, & cor ipsum laxificent: cū videamus, *spereuente*
Damide cytharam manu sua, refocillare consueuisse Saulem, & leuius habere,
 recedebat enim ab eo Spiritus malus: sublata enim Melancholia, quæ corpori
 prædominabatur: non habebat dæmon in quo posset hære. Et vniuersim
 refert plurimum tristitiæ spiritum vincere, quæ non est secundum DEVM
 sed secundum carnem & mundum: nam, ut ait Sapiens: *g Spiritus tristis exsic-*
cat ossa, vires debilitat, tædium adfert bonorum operum, aperit portā ten-
 tationibus, imaginationes efficit valde importunas, succumbit timori &
 terrori, disponit ad desperationem: imò & h. mortem operatur: ac denique
 valde similis est hic Spiritus ipsius dæmonis Spiritui: qui hoc humore plu-
 rimum delectatur, ut qui ad suos fines valde sit illi ex vsu. Contra verò
 horret Spiritum i. latitiæ, quæ est secundum DEVM: quia reddit aetatem flo-
 ridam ac vegetam, affertque spiritus feruorem, magnumque animum con-
 tra tentationes. Idè dicebat *Esdras* populo suo: *g gaudium Domini est for-*
titudo nostra, & *S. Iacobus* Apostolus monet nos, ut *l omne gaudium*
Domini existimemus, cum in tentationes varias incide-
rimus, ob ingentia bona, quæ ex
cis haurimus.